№ 231
ხუთშაბათი, 29 ოქტომბერი, 1898 წ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10—	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის" ტელეფონი № 227

1877—1898

ივერია

№ 231
ხუთშაბათი, 29 ოქტომბერი, 1898 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხ.
გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„ივერიის" ტელეფონი № 227

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პირველი კერძო სამკურნალო
ექიმის ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილაობით:

ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქარო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

ე. მ ჩიქოვანი, 9—10 საათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანასიანცი.—დილის 11—12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფებს.

ი. თ. პროტასევიჩი—12—1 საათ. ყურის, ყელის, ცხვირის და გულის ავადმყოფ.

ა. ბ. კარაპეტიანცი. 1—$1^1/_2$ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

ა. გ. გურგო. $1^1/_4$—$2^1/_4$ ს. შინაგანი და საშარდეს ავადმყოფობის.

საღამოობით:

გ. მ. მახვილაძე.—6—7 საათ. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ.

ა. ნ. შპაკოვსკი—6—7 საათ. ნერვების (ელექტროტერაპია), ვენერიული და კანის სნეულებ.

ბ. ა. ნავასარდიანი—$6^1/_2$—7 საათ.

ტ. ი. რუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად, მიკროსკოპიულად და ბაქტეროლოგიურად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; ღარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана*.

Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову.

(წ)

მთავრობის განკარგულებანი

დანიშნულ იქმნა ყუბანის ოლქის მაიკოფის განყოფილების უფროსი შტაბს-კაპიტანი წიკლაური თუშეთის ოლქის ნაწილის უფროსად.

ახალი ამბავი

⁂ გუშინ, 28 ოქტომბერს, საღამოს 5 საათზედ კავკასიის მთავარმართებელი გენერალ-ადიუტანტი თავ. გ. ს. გოლიცინი კახეთიდგან ტფილისში დაბრუნდა.

⁂ გაზ. „კავკას"-ს დეპეშით ატყობინებენ ფოთიდგან: „დღეს, 27 ოქტომბერს, საბჭომ ერთხმად აირჩია: ქალაქის მოურავად—ნ. ი. ნიკოლაძე, გამგეობის წევრად—კრუაშვილი".

⁂ დღეს, 29 ოქტომბერს, ხელს მოაწერენ ქალაქსა და უსახელო საზოგადოებას შორის დადებულ ხელშეკრულობას.

ამ ხელშეკრულობის ძალით უსახელო საზოგადოება ვალდებულია გაიყვანოს შემდეგი ახალი შტოები: 1, დიდუბისა—მიხეილის ქუჩიდგან დაწყებული დიდუბის ეკკლესიამდე. ეს შტო მუშტაიდზედ გაივლის, ხოლო თუ მუშტაიდზედ ნება არ დართეს, მაშინ ელისაბედის ქუჩაზედ; 2, შუა ბაზრისა—ერევნის მოედნიდგან სიონის ქუჩაზედ ავლაბრის ხიდამდე, სადაც ორთა-ჭალის შტოს შეუერთდება; 3, ავლაბრისა—თათრის მეიდნიდგან სირაჩხანისა, კახეთის მოედანსა და კახეთის ქუჩაზედ გოგილოს აბანომდე; 4, ნავთლუხისა—ავლაბრის ბოლოდგან ნავთლუხზედ საყასბომდე; 5, ეს შტო რკინის გზის სადგურიდგან დაიწყობა „ბულვარის" ელისაბედისა, „სადოვოის" და მიხეილის ქუჩებზედ გაივლის და ვერის შტოს შეუერთდება; 6, სოლოლაკისა—ერევნის მოედნიდგან სოლოლაკისა, ძველ-ინსტიტუტისა, ამაღლების ქუჩებზედ წყლის არხის ხიდამდე; 7, ვარდისუბნისა—ოლგას ქუჩიდგან წყნეთის ქუჩაზედ საუფლისწულო უწყების სარდაფამდე და 8, ორთაჭალის შტო გაგრძელებული იქმნება თაიროვისა და ალიხანოვის ქარხანამდე.

ელექტრონის ძალა ცხენის რკინის გზის აწარსებულს შტოებზედ უნდა შემოღებულ იქმნას ორის წლის შემდეგ, ხოლო ახალს შტოებზედ—სამის წლის შემდეგ.

ყველა შტოებზედ მატარებლებმა უნდა იარონ: პირველ აპრილიდგან პირველ მაისამდე—დილის $6^1/_2$ საათიდგან საღამოს $11^1/_2$ საათამდე; 1 მაისიდგან 15 სექტემბრამდე—დილის $6^1/_2$ საათიდგან საღამოს 12 საათამდე; 15 სექტემბრიდგან 1 ოქტომბრამდე—დილის $6^1/_2$—დგან საღამოს $11^1/_2$ საათამდე და 1 ოქტომბრიდგან 1 აპრილამდე—დილის 7 საათიდგან საღამოს 11 საათამდე.

ამასთან უსახელო საზოგადოებას ნება აქვს გამოსაცდელად სამის წლის განმავლობაში საქონლის ვაგონებიც აწარმოვოს, იმ პირობით-კი, რომ ქალაქის გამგეობამ უნდა აღნიშნოს ის ადგილები, სად უნდა დაიტვირთნენ და დაიცალნენ ვაგონები.

რაც შეეხება გადასახადს ქალაქის სასარგებლოდ, უკანასკნელი წინადადება რომისა შეუცვლელად დარჩა, როგორც მკითხველებს უთუოდ ახსომებათ, ამ წინადადების შინაარსი უკვე დაბეჭდილი გვქონდა.

⁂ გუშინა ვწერდით, რომ ამას წინად გარდაცვალებულმა თავ. ი. დ. ხერხეულიძემ შესწირა „ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა შეუძლებელ მოსწავლეთა დამხმარებელ საზოგადოებას" 5000 მანეთიო. ეს ფული, ანდერძით, სახელმწიფო ბანკში უნდა იქმნას შეტანილი იმ დრომდე, ვიდრე იმის სარგებლით შესაძლებელი იქმნება ორის სტიპენდიის დაარსება: ერთი დედათა, მეორე ვაჟთა სასწავლებელში გორის მაზრის ღარიბ თავად-აზნაურთა შვილების აღსაზრდელად. ამ სტიპენდიების დანიშვნა მიენდო კნ. მ. ვ. ჯამბაკურ-ორბელიანსა და კნ. ნ. ა. ხერხეულიძეს. ამ 5000 მან. და იმ 800 მანეთის გარდა, რომელიც ქალაქ ტფილისის ღარიბ მცხოვრებთა სასარგებლოდ შეუწირავს, თავ. ხერხეულიძეს 300 მანეთი უანდერძია გორის მაზრის სოფ. კორინისის და ერგნეთის ორის ეკკლესიის შესაკეთებლად.

⁂ ამას წინად კავკასიის სამხედრო ოლქის საგენერალო შტაბმა ლაპარაკი აღძრა იმის შესახებ, რომელ ენაზედ უნდა დაიფიცონ ხოლმე ის არა მართლ-მადიდებელნი, რომელთაც საზოგადო თანამდებობაზედ ირჩევენ, ან სამხედრო სამსახურში იწვევენ. ეხლა, გაზ. „კავკას"-ის სიტყვით, საგენერალო შტაბმა, შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან მოლაპარაკების შემდეგ, განმარტა, რომ იმ არა მართლ-მადიდე-

---

ფელეტონი

ღვინის ვაჭრობა გარე კახეთში.

I

(სცენა წარმოადგენს დუქანს, რომლის დერეფანშიაც შეყრილან სოფლელები და გაჰყურებენ სოფლის გზას. დიდი ყაყანი აქვთ ერთმანეთში. შორს მოსჩანს ქალაქელი სირაჯი, ცხენზედ ჰზის და დუქნისაკენ მიერეკება. კვირა დღეა).

ერთი გლეხი. ე! ბიჭებო, სირაჯი მოდის! ეხლა კი გაგვეხსნა ბედი, ღვინოები გაგვეყიდება!

მოხუც. გლ. ეჰ, ჩემო ძმაო, რა გამოვიდა, რომ მოდის. ეგ საკეთილოთ კი არ მოდის, სამტროთ მოდის. ეხლა მოჰყვება და მირონივით ღვინოს ჩალის ფასად გაჰზიდავს, მაგათ ეგრე იციან: ჯერ სულ არ მოვლენ და როცა იდროვებენ, ეხლა-კი უჭირთ სოფლელებსაო, მაშინ დაიძვრებიან ადგილიდგან. აბა ხალხნო! ვინძლო ეცადოთ, რომ იაფად არ მისცეთ ღვინოები, თორემ თუ მაგან დაადო დაბალი ფასი, წასულია ჩვენი საქმე; ყველა ეგრე მოინდომებს.

ზოგ-ზოგი. ეგრე უყოთ, ეგრე!

მოხ. გლ. ეჰ, შვილოსან, რა გამოვიდა, ზოგი ჩვენ ღვინის ამომღებებს უჩურჩულეთ, მე რო მაგათ ამბავი ვიცი, მითომ ეგენიც სოფლის კაცები არიან, ორ მანეთად სოფელს გაჰყიდიან.

სირაჯი. გამარჯობათ, სოფლელებო!

გლეხ. ღმერთმა გაგიმარჯოს მარტიროზ!

ღვინ. ამომ. ნათლია ჩემს ვახლავარ, როგორა ბძანდებით? რათ დაიგვიანეთ ეგრე ნათლი, რო იცოდე წლეულ რა ღვინოები მაქვს გასასაღებელი! შენმა გოგირდმა ძალიან საქმე უყო ვენახებს, ერთი-ორად გააკეთა.

სირაჯი. ღვინოები მე ვიცი, კახეთისთანა-კი არ იყოს. კარგი დღეები იყო, წაველი სავაჭროთ კახეთში, კურთხეული ქვეყანაა რაღა კაცო, ხუთ-ექვს თუმნათ ისეთი ღვინოები ვიყიდე, როგორც რომი! აქაც იმისთვის მოველი, რომ ჩემი ნისიები შევკრიფო და თუ მომეწონა, იქნება ღვინოებიც ვიყიდო, თუ ძვირათ არ დააფასეს. მედუქნევ, ერთი არაყი დამისხი!

ღვინ. ამ. შინ არ წამობრძანდებით? დაღლილი იქნებით, მოისვენეთ.

სირაჯი. დაიცა, ჯერ ხეირი ვაჩვენოთ მედუქნეს. მამასახლისი შინ არის? ცოტა რამ საქმე მაქვს.

მედუქ. (არაყს ჭიქით თეფშზე დადგმულს გამოუტანს) მიირთვით!

სირაჯი. სიმწარე გაშოროთ. (სვამს).

ღვინ. ამ. მამასახლისი ზევით არის, წამობრძანდით, ჯერ შინ მოისვენეთ და მერე ნახეთ.

სირაჯი. ეგრე უყოთ. მედუქნევ, ჰა ფული (იღებს ტყავის სქელს ქისას და ისე ჰშლის, რომ გლეხებმა დაინახონ, შემდეგ მანეთიანს აძლევს და როცა მედუქნე ჩააბარებს ხურდას, ღვინის ამომღებს ეუბნება) აბა, წავიდეთ! (მიდიან).

ერთი გლ. (ღვინ. ამ.) შენი ჭირიმე, ისიდორე, ჩემი ღვინო გამისაღე და ერთ საჩუქრეს მოგცემ.

ღვინ. ამ. ვნახოთ, თუ მოვარჯულე როგორმე, ვეტყვი.

(გლეხები, რომელნიც აქამდის გაშტერებულნი შეჰყურებდნენ სირაჯს, იმისის წასვლის შემდეგ ჩოჩქოლს და იწყებენ.)

ერთი გლ. შენი ჭირიმე, დედა! ნახეთ, კაცებო, რამოდენა წითელი ფული ჰქონდა? აბა თუ აშენდეს კაცი, ეგრე უნდა აშენდეს აი!

მოხ. გლ. ეგ ფულები, შვილო, სულ ჩვენი ოფლია, ჩვენიდგან რომ იაფათ ღვინოებს ყიდულობს, ეგ იმის მოგებაა. ახ, ერთი პატრონი მაგას! მაგრამ რა ვქნათ? არ მივყიდოთ? ვაჭრობა მაგათ ხელშია და ვიღას მისცემ სხვას? ცოლ-შვილი შიმშილით ამოგვიწყდება. ღვინოც იდგება, იდგება და მერე როცა გადაბრუნდება, დასალევათაც აღარ ივარგებს. ეგენი კიდევ ვერას დაგვაკლებდნენ, რომ ჩვენ ერთი პირი გვქონდეს. ნახეთ? ისიდორე ნათლი-მამა ჰყავს და ეხლა რაღა უჭირს, მაგის ცოლ-შვილს ზღვენს მიართმევს და ისიდორეს ფეხებზედ ჰკიდია, თუ ჩვენი ღვინოები იაფად გაიყიდა.

ერთი გლეხთაგ. ეგ კიდევ რა, ნახეთ ეხლა რა ქნას იმ გოგირდმა, აი ნისიათ რომ მოგვცა ამ ზაფხულ, ნახეთ რა დორანს აიღებს და! ფუთი გოგირდი თითო ჩაფათა აქვს გასესხებული, მაგან აქ თითქმის ხუთას ფუთამდის გაასაღა, ახლა საბერვლები? არგო-კი მაგის მოტანილმა გოგირდმა, მაგრამ რაც ღვინო გვაქვს, ისევ მაგასვე მოუნდება და რაღა რგებაა.

გზირი. ხალხნო, მამასახლისი გიბარებთ სუდში, აქ ამოდით უნდა გამოგიცხადოთ რამეო.

ხალხი. არ იცი, ლაფიერ, რა ამბავია?

გზირი. აბა, მე რა ვიცი, ჰა, წამოდით თორემ მე ვიცი წნელ გავაფიცხებ! გნაა! (ხალხი მიდის ყაყანით გზა და გზა სოფელში.)

II

(სცენა წარმოადგენს მარანს გლეხ-კაცისას, სადაც შეყრილან: სირაჯი მარტიროზა, მამასახლისი ჯაჭვით ყელზედ, ორი გზირი ცალიერის ტიკებით ხელში, გლეხი და ღვინის ამომღები).

მამასახლ. (გლეხს) აჰხადე, აჰხადე, უნდა იყიდოს, აბა ვინძლო კარგი ღვინო უჩვენო, ხომ იცი სირცხვილია, მე საგანგებოთ მოვიყვანე აქა.

გლეხი. (ჰხდის) ვინა? ვინ პირძაღლი დაუმალამს კარგ ღვინოს, რა, მე ვიცი ფული არ შესწევს ჩემი ღვინის სასყიდლათ, აი ეს ღვინო ქვეით ვენახისა, წმიდა საფერავია, (აჰხდის) აბა ნახეთ! როგორ ზეთი აქვს მოგდებული თავზედ ამ დალოცვილს?!

მამას. აბა ამ ქვევრსაც აჰხადე, ბარემ ორივეს ვაყიდინებ, მე ვიცი, რომ კარგი იქნება.

გლეხი. ავხდი მაშ, მაშ საროდიოთ მინდა! (ჰხდის).

სირაჯი. (ჩუმათ მამასახლისს) აბა ვინძლო გამინაღდო და ხომ იცი, მერე მე ვიცი შენი პატივის ცემა.

მამასახ. შენ ნუ გეშინიან, ეგ მე მომანდე.

გლეხი. აი ნახეთ, ეს კიდევ იმასა სჯობია, ახალშენისაა.

სირაჯი. (სინჯავს ორივეს და უკანასკნელ ქვევრზედ უჩვენებს) ჰო, ეს სჯობნებია, აპა მოიტანე ნათლიმამ ჩაფი!

გლეხი. კაცო, ჯერ მოვრიგდეთ და მერე ამოიღე ჰაშნიკი! (გადაუღობებს ღვინ. ამომღებს).

სირაჯი. რის ჰაშნიკი? ჩემ გოგირდის ნისიას ვიღებ. ექვსი ფუთი ხომ გოგირდი წაიღე, ეს ექვსი ჩაფი, ორის საბერველისა სამი ჩაფი, სულ შეადგენს ცხრა ჩაფს, ერთიც სარგებელი,—ესეც ათი ჩაფი. რას მემართლები, არ მომცემ?

გლეხი. მერმე რო მოგცემ, განა მაგ ღვინოს მოგცემ, ყელზედ-კი არ დაგადგეს, აი თუ გინდა ამ ქვევრიდგან აიწყე, თუმცა მაგთვენი არ გერგება, ფუთზედ რომ ჩაფს იღებ, ეგ სარგებელი არ არის?

მამასახ. შენ კიდეც უარობ? ხომ არ გინდა, რომ ათი ჩაფის გულისთვის ქვევრები დაგიბეჭდო და სამუდამოთ აღარ გახეირო, ხომ იცი პირობა გაქ მიცემული ხელ-წერილით. მიეცი, თუ ჭკუა გაქვს. თუ კი სხვები აძლევენ, შენ რაღა წითელი კოჭი ხარ?

ბელთ, რომელთაც სახელმწიფო ან საზოგადო თანამდებობაზედ განამწესებენ, რუსულს ენაზედ უნდა მიიღონ ფიცი, ხოლო თუ რუსული არ იციან, მაშინ თარჯიმანმა უნდა გადაუთარგმნოსო.

⁂ როგორც გაზეთები იუწყებიან, სოხუმში ადგილობრივ ვაჭართ აზრადა აქვთ დააარსონ საკრედიტო დაწესებულება. ბანკის დამაარსებელთ 22 ოქტომბერს კრება ჰქონდათ, რომელზედაც წაუკითხნიათ განზრახულის ბანკის წესდების პროექტი. ამავე კრებაზედ ამოურჩევიათ სამი კაცი, რომელთათვისაც მიუნდვიათ ამ საქმის წარმოება და ხელ-ახალის კრების მოწვევაო.

⁂ ვერის დედათა საკვირაო სკოლის მასწავლებელ-ქალთ ამ ოქტომბერში დააარსეს ორი ახალი სკოლა, სადაც მოსწავლეებს უსასყიდლოდ ასწავლიან. ამ სამს სკოლაში 200 ლარიბ მოსწავლეზედ მეტი სწავლობს. სამსავე სკოლაში 6 მასწავლებელი ქალია, თითოში ორ-ორი. მათ შორის 4 ჯამაგირი ეძლევა (თვეში 20 მანეთი), ხოლო ორი უსასყიდლოდ ასწავლის.

⁂ გაზ. „კავკაზ“-ს გორიდგან სწერენ: „ყველამ, ვინც-კი როდისმე ყოფილა, კარგად იცის, რა მდგომარეობაშია გორის ციხე. ეს ციხე, რაც დრო და ხანი გადის, უფრო ინგრევა და ძველდება. ეხლა კავალერიის გენერალის თავ. ი. გ. ამილახვარის მეცადინეობით შეუდგნენ როგორც ამ ძველის ნაშთის, აგრეთვე იქ არსებულის ძველის ეკლესიის განახლებას. თავ. ი. გ. ამილახვარმა პირველმა განიზრახა ამ საკეთილო საქმის განხორციელება. რათა სხვებსაც მონაწილეობა მიეღოთ ამ საქმეში თავ. ამილახვარმა რამდენჯერმე მიიწვია თავისს სახლში ქალაქისა და სხვა-და-სხვა დაწესებულების წარმომადგენელნი და დახმარება სთხოვა. ბოლოს 26 ოქტომბერს პარაკლისი გარდაიხადეს და მუშაობას შეუდგნენ. უპირველეს ყოვლისა ციხის გარეშემო გაიყვანენ ფართო გზას, რომ ეტლებსაც-კი შეეძლოთ სიარული. გორის ფერდობებზედ ხეებს დარგავენ. შიგ ციხეში აზრადა აქვთ ბაღი გააშენონ, ხოლო იმის მოსარწყავად თავ. ი. გ. ამილახვარს თავისის ხარჯით წყლის მილი გაჰყავს. ეკლესიის განახლების საქმე იკისრა კნ. ა. ა. ამილახვარისამ“.

⁂ გაზ. „ახ. მიმ.“-ს სწერენ, რომ პირველ ნოემბერს კავკავისა და მოზდოკის ეპისკოპოსი ყოვლად სამღვდელო ვლადიმირი აკურთხებს კავკავში ქართველთა ეკლესიას. ეკლესია წერა-კითხვის გამავრცელებელ სკოლასთან აუშენებიათ და თუმცა იგი სკოლის ეკლესიად ითვლება, მაგრამ მალე მრევლსაც მიაწერენ. ამ ეკლესიის მღვდლად და სკოლაში სალვთო სჯულის მასწავლებლად დანიშნული იქმნება კავკასიაში ქრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოების სკოლის მასწავლებელი გიორგი ნათაძე.

⁂ იმავე გაზეთს სწერენ კახეთიდგან, რომ წელს აქ თამბაქოს კარგი მოსავალი იყოო. თვით თამბაქოც კარგი თვისებისა მოვიდა, რის გამო მექარხნეები ადრე და გულ-მოდგინეთ შეუდგნენ იმის სყიდვას. განსაკუთრებით წელს კარგი თამბაქო ქიზიყში მოსულა. იქ მოყვანილი ზოგიერთი ჯიშის თამბაქო, როგორც, მაგალითად, დიუბეკი და პლატონი ოსმალეთში მოყვანილს არ ჩამოუვარდება თურმე. უბედურება ისა ყოფილა, რომ თამბაქო იაფ-ფასად იყიდება, რის გამო თამბაქოს მომყვანნი გულით ვერ შესდგომიან ამ სასარგებლო საქმეს.

⁂ გაზ. „ტფ. ფურ.“-ს პეტერბურგიდგან ატყობინებენ, რომ მთავრობამ გადასწყვიტა გადააკეთოს ტფილისის გუბერნიის სამაზრო გამგეობანიო. ამ გარდაწყვეტილების განხორციელებას მომავალის წლიდგან შეუდგებიან“.

⁂ გაზ. „ნორ-დარის“ სიტყვით მომავალ ნოემბრის შუა რიცხვებში ტფილისს ჩამოვა სომხთა კათოლიკოსი მკრტიჩ I. კათოლიკოსი ტფილისში მთელ ზამთარს დაჰყოფსო.

⁂ „ახ. მიმ.“ სწერენ, რომ ქუთაისის გუბერნიის სენაკის მაზრის სოფ. ბალდისა და სკურდის მრევლებმა უწმ. სინოდს თხოვნა მიართვესო. ეს სოფლები თხოულობენ — გაგვანთავისუფლეთ სალხინის სკოლის შენახვის ხარჯისაგან, რადგანაც არ შეგვიძლიან ერთსა და იმავე დროს ორი სკოლა შევინახოთ ჩვენის ხარჯით — სამინისტრო და სამრევლო-საეკლესიოო.

⁂ ს. ფარცხნალი, (ზემო იმერეთი). ამ სოფელში ორს კომლამდე მცხოვრები ირიცხება, მაგრამ აქამდე ამ დროის შესაფერი ეკლესია არ იყო. მღვდლის დავით სუხიაშვილის რჩევით სოფელმა დაადგინა ახალის ეკლესიის აშენება. 1893 წელში ჩაჰყარეს ეკლესიის ბალავერი და წელს შენობა უკვე მზად იყო. ამა წლის სექტემბრის 27 მობრძანდა ყოვლად სამღვდელო იმერეთის ეპისკოპოსი ბესარიონი და ეკლესია აკურთხა.

⁂ დაბა იგდირი, (ერევნის გუბერნია). როგორც მოგეხსენებათ, შარშან ერთობ მცირე მოსავალი იყო აქეთკენ და ხალხმა ძლივს-ძლიობით გამოიკვება თავი. წელს ყველას უხაროდა, რომ კარგი მოსავალი იქნება და წელში გავიმართებითო, მაგრამ ეს სიხარული არ გაუმართლდა იგდირლებს. საქმე ის არის, რომ პურების გალეწვისთანავე სოფლებს შეესივნენ ჩარჩი-ვაჭრები და რაც ხორბალი იყო, სულ იმათ ჩაიგდეს ხელში. სხვა დაბა-ქალაქისა რა მოგახსენოთ, მაგრამ ჩვენი იგდირი-კი ერთობ გაჭირვებულს მდგომარეობაშია. რამდენიმე კვირა გავიდა, აქ არც სოფლებიდგან შემოჰქონდა ვისმე პური და არც მეფურნეები აცხობდნენ საკმაოდ; იმ იმედით, რომ იქნებ ფასი მოგვიმატონო.

ხალვარ (30 ფუთი) პურის ხორბალში იძლევიან აქ ოთხ თუმანს, მაგრამ პურის მევაჭრეებს ეცოტავებათ ეს, თუმცა თითონ-კი 10—12 მანეთზედ მეტი არ უზით და გასასყიდლად ჯერ არ გამოაქვთ პური.

⁂ თელავის მაზრის უფროსმა ამას წინად შუამდგომლობა აღძრა ტფილისის გუბერნატორის წინაშე იმის შესახებ, რომ ქ. თელავში დაწესებულ იქმნას ღამის დარაჯები, რომელთაც თვალ-ყური უნდა ეჭიროთ, რომ ცეცხლი არსად გაჩნდეს. ტფილისის გუბერნატორმა წინადადება მისცა ქალაქის თვით-მმართველობას მომავალის 1899 წლის ხარჯთ-აღრიცხვაში შეიტანოს ის ხარჯი, რომელიც დარაჯების შენახვას დასჭირდება.

⁂ ამას წინად სოფ. გურჯაანში, სიღნაღის მაზრის სოფ. ვეჯინის მცხოვრებელმა იაგორ აშკარაშვილმა ჩხუბის დროს ხანჯლით დასჭრა გურჯაანის მცხოვრები ანდრია უტიაშვილი.

⁂ ოლგას ქუჩაზედ, ტერიევის სახლში მცხოვრებმა მკურნალმა ქანანოვმა განაცხადა პოლიციაში, რომ 26 ოქტომბერს, ღამე, ჩემმა მზარეულმა, ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებმა ჯაფარიძემ, როდესაც სახლში არ ვიყავი, მომპარა ოქროსა და ვერცხლის ნივთები, სულ 300 მანეთისა და სადღაც დაიმალაო.

⁂ გენერალ-ლეიტენანტის თავ. ქავქავაძის სადგომის დერეფნიდგან (მიხეილის ქუჩა სარუხანბეგოვის სახლი) ვიღაც ქურდებმა მოიპარეს: შინელი, ქალის ქურქი და შავი ბუხრის ქუდი.

⁂ 28 ოქტომბერს, დილის 9 საათზედ, მალოვოდოვეზნის ქუჩის მახლობლად, პაპკოვის წისქვილთან მტკვარში იპოვნეს ვიღაც უცნობის დედაკაცის გვამი. გვამი მიხეილის სავადმყოფოს საანატომიო განყოფილებაში გაჰგზავნეს.

◆

დაბა და სოფელი

(მოწერილი ამბები)

დ. ოჩამჩირე. მე ცოდვილს არა მგონია, რომ თვით დიდებულ პარიჟში იმდენი საქმე ხდებოდეს, რამდენიც ამ ჩვენს ოჩამჩირეში! ამას ისიც დაუმატეთ, რომ აქ, ოჩამჩირეში, კეთილის საქმის ქმნა სირცხვილია და რასაც ჩავდივართ, ყველა საუგოა, და მაშინ მიხვდებით, რა გესლი და შხამი ტრიალებს ოჩამჩირელთ შორის! მაგრამ... რა მაგრამ? „შიში ვერ იხსნას სიკვდილსაო“, ნათქვამია, და მეც ხომ ოჩამჩირელთ გესლისაგან მაინც ვერ ვიხსნი თავს და ვერა! მაშ ისევ, არა თქმასა, სიმართლის თქმა გამჯობინოთ და თუ, ანდაზის არ იყოს, ცხენი შესაკაზმად დაგვგირჩა... დეე, დაგვარჩეს.

აქ ძმა ძმაზედ აღზდგა, მამა შვილზედ და ერთ კაი-უშველებელს ჩხუბსა და დავიდარაბაში არიან. ერთი ამტკიცებს მეორეს, რომ შენ აშორდისტი ხარო, უკეთ, ახალ-მოდის აშორდიზმის ქარიშხალ-ბორიზმის მამა მთავარი ხარო.

სირაჯი. მომეცი თუ გინდა, რომ დანარჩენი ღვინოებიც მე ვიყიდო.

გლეხი. კაცო, ან თქვენა ხართ სულელები, ან მე მასულელებთ, ათი ჩაფი რომ ამ ღვინისა მივცე, ეგ ოთხ თუმნამდის დაიჭერს და მერე რა იყო ისეთი ის შენი გოგირდი, რომ ეგრე მამა სისხლად მისომ, ბევრი, ბევრი თხუთმეტი მანათი ღირდეს, სარგებლის აღება გაგიგონია და მაგდენი? ღმერთი გაქვს?

სირაჯ. მაშ რათ მომეცი ხელ-წერილი, რომ მოგცემო? ასეთი კლიაუზნიკობაც? მაშ თუ ასეა, ახლა მე ვიცი!

მამასახ. კარგი ერთი, თუ ღმერთი გწამს, მოგცემს, მა რას იზამს? მიეცი, ხომ იცი ამას ყველაფერი შეუძლიან. ძალიან გესიამოვნება, სუდებში თრევა?

გლეხ. კარგი, მოგცემ, მაგრამ ეს იცოდე რომ ეს უღმერთობაა, ეჰ შვილო, გავები ჩემი თავი მახეში და ეხლა რაღას ვიზამ! ეჰ! ჯანდაბას, მითომ არც კი მქონია ეგ ათი ჩაფი. (მოჰშორდება.)

სირაჯი. (ტკბილად) კარგი ერთი მამა გიცხონდა და! აბა აწყე! (გზირები ჰმართავენ ტიკებს და მაზრით ქვევრის პირას დგებიან.)

ღვინ. ამ. ეს ერთი... ეს ორი...

სირაჯ. სამერმისოდ გრანიცის გოგირდი უნდა მოვიტანო, აბა რგება მაშინ ნახეთ ვენახებისა აი!

გლეხ. მე-კი ღმერთმა დამიფაროს შენთან საქმე არ დავიჭირო და სხვამ თავისი იცის.

ღვინ. ამ. ეს ათია! გავათავე ნათლი, აბა ბიჭებო მოაკარით პირს.

გლეხი. სხვებში კი არ მირიგდები?

სირაჯი. ვნახოთ, იქნება ვიყიდო. ეხლა-კი გამარჯობით, აგაშენა ღმერთმა! აბა წავიდეთ მამასახლისო! (მიდიან.)

გლეხ. თქვენ თუ ეგრე ეზიდეთ ჩემ ოჯახიდგან, ძალიან არ ავშენდები! ღმერთმა ისე აგაშენოს მარტიროზ, როგორც მემართლებოდე! (გზირები ტიკებს იკიდებენ და მიდიან. გლეხი გულ-ხელ დაკრეფილი გაჰყურებს მიმავლებს) შენი ოჯახი დააქცია ღმერთმა, როგორც შენ მე დამღუპე; ოხ მეც, ნეტა შემეძლოს ერთი შენ ოხტში მოვიდე! ნეტა ღმერთი გამწყრომოდა და გოგირდის წამლობაც არ გამეგო, რა იყო! იმისთვის ჩავიწყვიტე ნაწლავები ამ საოხროში? ეჰ, შე დალოცვილო ღმერთო, რა დაგიშავე? მეგონა გავყიდი, პური არა მაქვს, ვიყიდი მეთქი და მაგან კი რა მიყო? ახია ჩემზედ, რაც მომდის, სულ ჩემი ჰკვით მომდის. (აიღებს ბარს და მიაყრის ქვევრებს მიწას) შენი მტერი, თუ ესე დამრჩა ნაკლულად ეს ქვევრი, რაც ამას მოუვა. (მიწას ასწორებს ფეხით.)

III

ვაჭრობა

ღვინის ამომღები და სირაჯი გზის პირად სდგანან და რაღასაც ლაპარაკობენ.

ღვინ. ამ. (იძახის) ივანე, ჰი ივანე!

ივანე. (გამოვა სახლიდგან) რა გინდა? ვინა ხარ?

ღვინ. ამ. აბა ქვევრებს ახადე, უნდა ღვინოები ნახოს.

ივანე (გახარებული) ეხლავე! მობრძანდით, აი აქეთ. ეხლავე ავხდი! (ჰხდის ბარით).

სირაჯი. მერე კარგი ღვინოა? აი იქით რომ ვნახეთ, იმასა სჯობია?

ღვინ. ამ. (ჩუმად) ძალიან კარგია, (მაღლა) ბევრით არ ჩამოუვარდება. (ივანეს) აგერ თქვენებიანთ ღვინოს ყიდულობდა, მაგრამ ვერ მორიგდნენ, ათი თუმანი სთხოვეს.

გლეხ. რა, განა მე-კი ნაკლებ მივცემ? არა, თუ კარგ ფასს არ მომცემს, ტყუილად ნუ ამახდევინებთ.

სირაჯ. ვნახოთ და, რა ზაჰლა წაიღე, ჯერ საქონელი არ გვინახამ და ფასი როგორ შამოგაძლიო, იქნება მეტს გაძლევ, არ გვაჩვენებ?

გლეხი. (ჰხდის) აი, ნახეთ, ქება არ უნდა, ისეთია, როგორც პირტი.

სირაჯ. (იღებს პატარა ჭიქას და ქვევრში რამდენჯერმე ამოავლებს, შემდეგ გაჰხედავს, გემოს ნახავს და დაიმანჭება, ვითომ არ ესიამოვნა. მერე მააწვდის ღვინ. ამომღებს) აბა ნახე. (ისიც სინჯავს) რას აფასებ? სწორე თქვი, რომ ბევრი აღარ ვივაჭროთ.

გლეხი. მე რაცა ვთქვი, ვთქვი, ნაკლებ არ შეიძლება, ურემში *) თუ მომცემ ოც-და-ათ თუმანს, ხომ რა კარგი, თუ არა და, ნაკლებ არ შეიძლება.

სირაჯი (გაიყვანს ცალკე ღვინის ამომღებს და ჩუმად ეკითხება) რას იტყვი, არა ღირს?

ღვინ. ამ. თხუთმეტი თუმანი საპალნეზედ იაფია, მაგრამ იქნება რვაში გამოვიტანო.

სირაჯ. აბა შენ იცი! მართლა კარგი ღვინოა. (მავლენ გლეხთან) შვიდ თუმანს მოგცემ! (გაჰშლის ქისას და თუმნიანს აწვდის) აჰა, გამომართვი ბეჰი, ღვინოსაც ხვალ ამოვიღებ, რუმბები აქა მაქვს.

გლეხ. (სარქველსა ჰხურავს ქვევრს) არა, ჩემო ძმაო, შენ ამ ღვინის მყიდველი არა ჰყოფილხარ, ვინც ამ ფასათ ესეთი ღვინო მოქცეს, იქ წადი.

ღვინ. ამ. დაიცა, რას შვრები! შვიდ თუმან ნახევარს მოვაცემინებ.

გლეხ. არა შვილოსა, არც რვათ შეიძლება.

ღვინ. ამ. ჰა, კარგი, ნუ ჯიუტობ გამომართვი, მეტი არა ღირს.

სირაჯი. რას ეხვეწები, კაცო, წავიდეთ. (მიდიან, პატარა ხანს უკან ღვინის ამომღები ბრუნდება თუმნიანით ხელში). ჰა აიღე, სირცხვილია, რვა თუმანი გაგიხადა. ეს ჩემი ბრალი იყო, თორემ სულ არა ყიდულობდა ღვინოებს, მადარიჩი შენზედ იქნება.

გლეხ. იქნება ცოტა რამ მოამატე ბინო, უთხარი.

ღვინ. ამ. არა ქნა, ცოტა ვეხვეწე! ჰა ერთ თავ შაქარსაც მოვაცემინებ დასხმაში, მეტი რა გინდა?

გლეხ. შენ ხათრს რა უყო ნათლიმამ, თორემ ხომ იცი, ჩემი ღვინო მეტი ღირს. (ართმევს თუმნიანს).

ღვინ. ამ. ღირს, მაგრამ ეხლა მაზანდა დაბალია, კაცო, ღვინო ბევრია, ფული-კი ცოტა, მაგ ფასათ ორ საპალნესა ყიდულობენ სხვაგან. ესეც ჩემი ხათრის გულისთვის მოქცა, თორემ არ იძლეოდა. (გარბის სირაჯის დასაძახებლათ, რომელიც იქვე გზაზედ ელოდება; აქ ცოტას შეიგვიანებენ, ვითომ შორს იყო წასული, და შემდეგ მავლენ გლეხთან).

სირაჯ. ჰა, მოხველ ჩემ ჰკვაზედ? მე და ჩემა ღმერთმა, მეტი არა ღირს.

გლეხი. რა უყო დროებას, თორემ, არ მიჭირდეს, მე ვიცი, რასაც მოქცემდი. მაშ ესე, რვა თუმანი უნდა მომცე და ერთი თავი შაქარი.

სირაჯი. ეგ შაქარი მეტია, მაგრამ ეგეც შენი ხათრის გულისთვის. აბა დავბეჭდოთ. (ღვინის ამომღებს მოაქვს ნაცარი და კოკის ნატეხი, სარქველამდის ასვებენ ქვევრის პირებს მიწით, შემდეგ დატკეპნიან ნაცარს და სირაჯი თავისის ბეჭედს ასვამს და ზევიდგან ნატეხს ახურავენ). ვაი, ვაი! ქაშნიკი რომ დაგვავიწყდა, ავხადოთ! (ჰხდიან).

გლეხ. რაზედ დაგავიწყდებოდა და!

სირაჯ. ვაი, მე რა ნება მაქვს ძველი ჩვეულება მოვშალო, მაიტა ტიკჭორა და ჩაფიანი. (იღებენ, შემდეგ ჰბეჭდავენ იმა რიგადვე და მიდიან).

გლეხი დაღონებული შესცქერის ხან მიმავალთ და ხან დაბეჭდილს ღვინოს.

(დასასრული იქნება)

---

*) სამი საპალნეა.

(ქართშსალ-ზორიზმი აქ ახალი ტერმინია) ზორისტი-კი გაიძახის, არამცა და არამც ოხშმარელმა ქართველებმა არ გაჰბედოთ ქართულად ლაპარაკი, არც ქართული წაიკითხოთო: გქონდეთ შიში და რიდი ჩემის გესლისა და შხამისაო! მესამე იმას ჰკვირის და მეოთხე კიდევ სხვას. რას არ გაიგონებს ცოდვილის ადამიანის ყური აქ! მაგალითად, ამას წინად აქ ერთს, ვითომდა, ყრილობას დავესწარი: უნდოდათ ინტერ ნაციონალური სამკითხველო-წიგნთ-საცავი დაეარსებინათ. წამოდგა, უკაცრავად, აბშანდა ჩვენის დაბის სახელი და დიდება და კეთილ ინება ბრძანება გაეცა: მე ნებას გრთავთ გამოიწეროთ უცხო ენაზე ჟურნალ-გაზეთები და სხვა. აქ ამ სიტყვებით ნუგეშ-ცემულმა ერთმა ქართველმა გაჰბედა კითხვა: ქართული გაზეთები, ან ჟურნალები რამდენი გამოიწეროთ? სსუ! ხმა გაკმინდეო! აქეთ იქიდგან შემოესმა სიწყალს,—ბატონი არ გაჯავრდესო. მაგრამ დახეთ ბედს: ბატონი კი არ გაჯავრებულა, არამედ გულ-ღმობიერად ბრძანა, ერთს გაზეთს გამოიწერთ, მხოლოდ ამაში რაც მე გიჩვენოთ, თქვენ ის წაიკითხეთო. და აქ მოჰყვა აღმა-დაღმა ლაპარაკს, რატომ არ კითხულობთ ოხშმარელნო ქართულად რამე და სხვა და სხვა! ამ უკუღმართობის გაგონებაზე მოვარდა კეტით მეორე ბანკის მეთაური და... ესეც მაგალითად კმარა, მკითხველო, გგონებ.

აი, საზოგადოდ და კეთილის საქმის გაკეთების მაგიერ ჩვენ ერთურთის ლანძღვაში, ერთურთის შესახებ, „დონოსების“ წერაში ვათენ-ვაღამებთ ჩვენს დროს, იმ დროს, რომელიც ინგლისელთა აზრით ფულზედ უძვირესია! საბრალო ფოსტის მოხელენი დიდს ტანჯვაში არიან: ვეღარ ასდიან მოწინააღმდეგეთა დონოსების გზავნას! საცოდავნო ოხშმარელნო! თქვენთა წარმომადგენელთ თქვენი სარგებლობა დაივიწყეს, დაივიწყეს ქალაქი, სკოლა, სამკითხველო, ქრივ-ობოლნი და ურთერთს ეკვრიან, ვითა ბოეტის მამლაყინწანი და ის კი დაავიწყდათ, რომ

ვით მამალი სხვის მამალსა
დაჰმტერდეს და წაეკიდოს.
მას სცემოს და თვით იცემოს,
დაქოჩროს და დაეკიდოს,—
რა ორივე დაღალულნი
ძაღლმა ჰნახოს, პირი ჰკიდოს!!

ჰო, დაავიწყდათ ყოველი თავისი კეთილი საქმე, და „ძმა ძმას არ ჰზოგავს, მამა შვილს; მოყვარე მოყვრის მტერია“, „იხაგრებიან საწყლები“. თვით დაბა კი საცოდავ მდგომარეობაშია: აქაურ ქუჩაზე გავლა ყოვლად შეუძლებელია! მწვირესა და ტალახს კინდა ჰჩივა! საქმე ის არის, რომ ქუჩაზე როცა მიბრძანდებით, ერთიანად მძრალ უნდა გადაიქცეთ, თუ არ გინდათ უპატრონო ბორუტუკთაგან მწარედ კნებულ იქმნეთ: არც იცით რის უნდა გეშინოდეს, გურულის კვანტის, იმერულის წიხლის, თუ მშიერ ძაღლისა! უპატრონოდ ვართ მიგდებულნი ოხშმარელნი!....

იცით, მკითხველო, ჩვენი ოხშმარე ისეთ უნუგეშო მდგომარეობაში როდი ყოფილა ამ სამი-ოთხის წლის წინად, როგორშიაც ეხლა იმყოფება! მაგრამ, აი დალახვროს ღმერთმან, აქ ჩამოგვესახლა ერთი ენა-გესლიანი კაპიტონი, რომელსაც თურმე არც დღისით, არც ღამე მოსვენებას არ აძლევდა ბ. აშორდიას დიდება და აკი არ მოინდომა თითონაც აშორდიობა, უკეთ აშორდიზმის ახალი, უფრო მძლავრის შტოს შექმნა! ეს-კი როდი უფიქრია — აშორდიათ, ახალ აშორდიად, თუ იმორდიათ გახდომისთვის გენიოსობაა საჭირო! და რომ წაიბორძიკა, მაშინ, მაღლა-მაღლა აცოცებისთვის „დიდთა უკმია, სხვათ არა, და იქადაგა, წესია, რომ დიდმა ჰყლაპოს პატარა!“

აი, ამ დონკიხოტის წინააღმდეგ ბრძოლაში ვათენ-ვაღამებთ!

მა კორექ.

◆

რუსეთი

—

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ამა წლის პირველ ივლისიდგან პირველ ოქტომბრამდე მიიღო სხვა და-სხვა კაცებისაგან შემოწირულება საქველ-მოქმედო საქმეებისათვის 306,550 მან.

— ამ ახლო მომავალს პეტერბურგში მოელიან ედისონს. ედისონი პეტერბურგში კარგა ხანს დარჩება.

— რადგანაც სხვა და-სხვა ეპარქიაში ბევრია ისეთი მთავარი, რომელთაც მასწავლებლობის მოწმობა არა აქვთ და სამრევლო-საეკკლესიო სკოლებში მასწავლებლობა არ შეუძლიანთ, სასულიერო უწყებამ განკარგულება მოახდინა, რომ ამიერიდგან მთავრად მხოლოდ ისინი აკურთხონ, ვისაც მასწავლებლობა შეუძლიან და მასწავლებლობის მოწმობა აქვს.

— აზრადა აქვთ კიევის მახლობლად დააარსონ ავადმყოფ ბავშვთათვის სანატორია. უკვე მიჰმართეს მიწად მოქმედების სამინისტროს და სთხოვეს, რომ ამ საქმისათვის დაეთმოს 10 დესეტინა მიწა მდ. დნეპრის ნაპირას სანატორიაში მიიღებენ ღარიბ დედ-მამათა შვილებს.

— როგორც ოფიციალურის სასტატისტიკო ცნობებიდგანა სჩანს, შარშან 1897 წელს პეტერბურგში ყოფილა 2,069 სტამბა, ლიტოგრაფია, ფოტოგრაფია, წიგნის მაღაზია და სხვა ისეთი დაწესებულება, სადაც წიგნებსა ჰბეჭდავენ და ჰყიდიან. წელს დასახელებულ რიცხვს 51 კიდევ მიემატა, ასე რომ სულ ეხლა 2,120 ია. მათ შორის 128—ლიტო-ტიპოგრაფია, 59—სტამბა, 33—ლიტოგრაფია, 92—ფოტოგრაფია, 148—წიგნის მაღაზია, 20—ნოტების მაღაზია, 49—წიგნთ-საცავი და სამკითხველო, 31—წიგნის საწყობი.

— პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორებს აზრადა აქვთ დააარსონ ბოტანიკის, ზოოლოგიის და მინერალოგიის მუზეი, სადაც ყველასათვის ადვილ-გასაგებ ლექციებს წაიკითხავენ ბუნების-მეტყველობიდგან.

◆

უცხოეთი

—

საფრანგეთი და ინგლისი. როგორც ვიცით, საფრანგეთი ფაშოდას განსაკუთრებულს მნიშვნელობას არასოდეს არ აძლევდა; მისთვის საჭიროა კონგოდგან ნილოსისაკენ გზა გაიხსნას და ეს გზა ფაშოდაზედ გაივლის თუ სხვა რომელსამე ადგილზედ, საფრანგეთისთვის სულ ერთიაო. ინგლისის მინისტრები კი გადაჭრით თხოულობდნენ საფრანგეთის მიერ ფაშოდის დატოვებას და იმის ნაცვლად არც სხვა გზას ჰპირდებოდნენ. ამ დღეებში ხმა გავრცელდა, რომ საფრანგეთის მთავრობა არ გაჯიუტდება და ფაშოდის გულისთვის ინგლისს არ წაეკიდებაო, მაგრამ ამ ამბავმა პარიჟში ძლიერ ცუდად იმოქმედა; ბევრმა ამის გამო დიდი უსიამოვნება გამოაცხადა. 25 ოქტომბერს პარიჟიდგან დეპეშამ ამბავი მოიტანა, რომ საფრანგეთის მთავრობამ გარდასწყვიტა,—მარშანის რაზმი აღარ დასტოვოს ფაშოდაში და ეს ადგილი ინგლისის მხედართ-მთავარს გარდასცესო.

ერთი შეხედვით ფაშოდის საქმე გათავებული ჰგონია კაცს. მაგრამ ნამდვილად-კი ეს ასე არ არის. 27 ოქტომბერს ლონდონიდგან გამოგზავნილი დეპეშა ამბობს, რომ დევონპორტის სამხედრო ოლქის ჯარებმა ბრძანება მიიღეს, საომრად მზად იყვნენ და საომარ გემების შეიარაღებაც განუწყვეტლივ თავისს რიგს და წესზედ მიდისო. ცხადია, ეს ორი სახელმწიფო ვერ მორიგებულან ერთმანეთ შორის, თორემ უკანასკნელს ამბავს ადგილი არ ექმნებოდა. ვის ემუქრება ეხლა ინგლისი, თუ არა საფრანგეთს? კრიტის საქმე გათავებულად უნდა ჩაითვალოს და, დღეს თუ არა, ხვალ მაინც გენერალ-გუბერნატორს ჩაუყენებენ იქ; ჩინეთთან, მართალია, წინად ჰქონდა უსიამოვნება, მაგრამ ბოლო ხანებში ამის შესახებ ხმას არავინ იღებდა; სხვა რომელსამე სახელმწიფოსთანაც ამ ჟამად ინგლისს ისეთი გამწვავებული დამოკიდებულება არა აქვს, რომ იმის გულისთვის ფლოტი და ჯარი საომარ ფეხზედ დააყენოს. არავისთვის საიდუმლო არ უნდა იყოს, რომ ინგლისი საფრანგეთს ემუქრება. ომი ატყდება თუ არა ამ ორ სახელმწიფოთა შორის, ამის თქმა ჯერ არავის არ შეუძლიან.

საფრანგეთმა უთუოდ იმ პირობით მოიწადინა ფაშოდის დატოვება, რომ ინგლისს იმის ნაცვლად სხვა რომელიმე ადგილი დაეთმო მისთვის. მაგრამ ინგლისმა უთუოდ ეს არა ჰქმნა და საფრანგეთიც აღარ მოუშვა ფაშოდას.

იმასაც ამბობენ, რომ საფრანგეთი განგებ აჭიანურებს ინგლისთან მოლაპარაკებას, რათა ახაშეთის მეფემ მენელიკმა მომზადება მოასწროს, რომელიც საფრანგეთს მხარს აძლევსო.

—

გერმანია და ოსმალეთი. იერუსალიმში მისვლის შემდეგ იმპერატორს ვილჰელმს რამდენიმე სიტყვა წარმოუთქვამს. სხვათა შორის, მან სთქვა თურმე, რომ „აქ აღმოსავლეთში მარტო ლაპარაკით ვერაფერს გააკეთებს კაცი, საჭიროა საქმეო“. ეს საყურადღებო სიტყვა იმ გარემოებამ წარმოათქმევინა იმპერატორს, რომ მან თავისის თვალით ჰნახა, გერმანიის ახალშენებს რა საუცხოოდ დაუმუშავებიათ უდაბური ადგილები, რა მშვენიერი ბაღებია ეხლა იქ, სადაც წინად უბრალო მცენარეც-კი არ მოიპოვებოდა. ამ გარემოებამ იმპერატორი თან გაახარა და თან აღტაცებაშიც მოიყვანა.

იმპერატორი განსაკუთრებით სცდილობდა თავისს სიტყვებში თავისი თავი ხონთქრის მეგობრად დაესახა. ასეთი მეგობრობაო, უთქვამს იმპერატორს, ძლიერ ხელს შეუწყობს გერმანელების კულტურულ მოღვაწეობას პალესტინასა და მთელს ოსმალეთშიო.

იერუსალიმში იმპერატორს მიწა უყიდია და პალესტინის გერმანელ კათოლიკეთა საზოგადოებისთვის უჩუქებია. საჩუქრის გარდაცემის შემდეგ იმპერატორს უნახავს იერუსალიმში მცხოვრები გერმანელები. იმათთან ლაპარაკის დროს იმპერატორს ის აზრი გამოუთქვამს, რომ ყველა ჩემს ქვეშევრდომს, რომელ სარწმუნოებასაც უნდა ეკუთვნოდეს იგი, ერთნაირად გაუწევ მფარველობასაო. გერმანელ კათოლიკეთა საავადმყოფოს უფროსს შმიტს კათოლიკეთა სახელით მადლობა გარდაუხდია იმპერატორისათვის და, სხვათა შორის, მოუხსენებია, რომ ყველა თქვენი ქვეშევრდომი კათოლიკე თქვენი დიდი ერთგული არისო.

იერუსალიმში იმპერატორ ვილჰელმისათვის უჩვენებიათ დავით მეფის საფლავი. ოსმალეთის მფლობელობის შემდეგ არც ერთი არა მაჰმადიანი არ მიუკარებიათ თურმე ჯერ ამ წმიდა ადგილისათვის, მაგრამ გერმანიის იმპერატორს, როგორც მეგობარს სულთანისას, განსაკუთრებულს პატივსა სცემენ ოსმალეთში და იმამს, რომელმაც დავითის საფლავი აჩვენა იმპერატორს, კიდევაც მიუქცევია მისი ყურადღება ამ გარემოებისათვის.

◆

დამაკვირდი

დედაკაცებს სულ ერთი საშუალება აქვთ ჩვენის გაბედნიერებისა და 30,000—ჩვენის გაუბედურებისა.

ჰეინე

* * *

ყოველგვარ უბედურების გამაქარწყლებელი სარწმუნოებაა, რადგანაც სარწმუნოება განხორციელებული იმედია.

ბ. დ—შვილი

* * *

ძმანო, მოიწყვის ჟამი, ოდეს ესე აღმოიკითხვოდის, და მე მიწა და ნაცარ ქმნულ ვიყო, ხოლო სული ღმერთმან უწყოდის სადა იგი მყოფ იყოს.

სვიმონ მღვდელი (XI ს.)

◆

ჟურნალ-გაზეთებიდგან

(ამოკრებილი ამბები)

ყველანი დარწმუნებულნი არიან, რომ ბავშვისათვის საჭიროა სათამაშოები, რომ არ მოეწყინოსო. ამ აზრის წინააღმდეგნი არიან მრავალნი პედაგოგნი და ერთი მათგანი, სახელოვანი პედაგოგი გ. ბემი ამბობს: ბავშვს სათამაშოებს ნუ მისცემთ, რადგანაც იმისათვის მთელი ქვეყანა სათამაშო არისო. სახლის ავეჯი, ხალხი, ცხოველები, მოძრაობა ქუჩები—ყოველივე ეს უფრო ადვილად გაართობს ბავშვსა, ვიდრე სხვა-და-სხვა სათამაშოები. საჭიროა მხოლოდ, რომ დედამ იცოდეს, როგორ მოექცეს ბავშვსა და როგორ უნდა გაართოს. ბემს მაგალითად მოჰყავს ერთი დედაკაცი, რომელიც ერთსა და იმავე დროს ბავშვებსაც უვლიდა და ოჯახში ყოველსავე საქმეს აკეთებდა. ვთქვათ, სადილის დრო დადგა. დედაკაცი დასვამს ბავშვს იატაკზე დაფენილს საბანზე, შეუდგება თავისს საქმეს და ყველაფერს, რასაც აკეთებს, ეუბნება და უხსნის ბავშვს. „აი, უყურეო, ეუბნება ბავშვსა, ეხლა ბუხარში შეშა უნდა შევაწყო, ხედავ, რა დიდრონი ღერებია, როგორა ხმაურობენ. აი, ეხლა ცეცხლს წავუკიდებ. ეხლა-კი ქვაბში წყალს ჩავასხამ, გესმის როგორი ხმა აქვს წყალსა! ეხლა კართოფილს ჩავაწყობ. გინდა შენც მოგცემ ორს კარტოფილს, უყურე რა კარგია“ და სხვ. ამგვარად დედაკაცი ერთსა და იმავე დროს სადილსაც ამზადებდა და ბავშვსაც ართობდა. რაღა თქმა უნდა, რომ ამასვე უფრო ადვილად მოახერხებს ნასწავლი და განათლებული დედაკაცი. საჭიროა მხოლოდ იცოდეს როგორ და რა საგნებზე ელაპარაკოს ბავშვს.

* * *

უცხოეთის ჟურნალებში დაბეჭდილია ცნობები, რომლებიდგანაცა სჩანს, რომ ზოგიერთ ქვეყნებში ძლიერ ადრე იწყებენ ბავშვები თამბაქოს წევას. მექსიკაში მასწავლებელი ნებას აძლევს კლასში პაპიროსის მოწევისას იმ მოწაფეებს, ვინც კარგად იქცევა სწავლის დროს. თუ მთელის კლასის მოწაფენი ელირსნენ ამ [illegible], ოთახში ისეთი კვამლი დადგება, რომ კაცი ვერაფერს დაინახავს. ბორნეს უნახავს ერთი ოჯახი, რომელშიაც ხუთი ბავშვი სიგარებსა სწევდა, ამათში ერთი 3 წლისა იყო და მეორე 5 წლისა. მოგზაური ფორგი სწერს, რომ პარაგვაიში მხოლოდ ძუძუმწოვარა ბავშვები არა სწევენ თამბაქოსა და იმათაც-კი აჩვევენ სიგარის წევას, როდესაც ტირილს გააბამენო.

* * *

ამ ჟამად სხვა-და სხვა ქვეყნებში ტელეფონების რიცხვი შემდეგია: ავსტრიაში—20,000, სამხრეთ ავსტრალიაში—14,000, დასავლეთ ავსტრალიაში—14,000, ანგოლაში—200, ინგლისში—116,000. ბავარიაში—15,000, ბელგიაში—11,000, ბულგარიაში—300, ბრიტანიის ინდოეთში—2,000, ვენგრიაში—10,000, ვიქტორიაში—6,000, ვიურტემბერგში—7,000, გერმანიაში—140,000, ჰოლანდიაში—12,000. დანიაში—15,000, იტალიაში—14,000, ირლანდიაში—20,000, ესპანიაში—12,000, კოხინჰინაში—200, კუბაზე—2,500, ლიუქსემბურგში—2,000 კეთილიმედის კონცხზე—600, ახალზელანდიაში—7,000, ახალსამხრეთ ველისში—8,000, ნორვეგიაში—21,000, პორტუგალიაში—2,000, რუმინიაში—400, რუსეთში—20,000, სენეგალში—100, შეერთებულ შტატებში—700,000, ტასმანიაში—1,000, ტუნისში—300, ფინლანდიაში—6,000, საფრანგეთში—35,000, შვეციაში—60,000, შვეიცარიაში—30,000, შოტლანდიაში—35,000 და იაპონიაში—7,000.

◆

საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო წერილები

(წერილი: ნე)

ტყავზედ ნაწერი სვინაქსარი (№ 139, ფურცელი 362), რომელშიაც ვკითხულობთ (გვ. 361):

დასრულდა განგებაჲ თუჳთა წელიწდისათა ჴელითა გლახაკისა და ფრიად ცოდვილისა კერძო დიაკონისა ყოველთა კაცთა უნარჩევესისა დავითის ძისა აბრაჰამისითა: ღთისათჳს ძმაო კანანახო ამას ანდერძსა ნუ დააგდებ, რათა ძმათა ლოცვასა მომიჴსენონ უსასყიდლოდ:. :.

დიდებაჲ ღმერთსა მიზეზსა ყოვლისა კეთილისასა: დაესრულაჲ განგებაჲ თუჳთა წელიწდისაჲ: მოსაჴსენებელითურთ თითოეულისა წმიდისათა: ღთისათჳს ლოცვაჲ ყავთ გლახაკისა გიორგისთჳს რომელნიცა იკითხვიდეთ გინა სწერდეთ: რამეთუ ღმერთმან იცის ფრიადი ღუაწლი და ჭირი მინახავს ამისსა თარგმანსა: სალხინებლად ცოდვათა ჩემთა: და მოსაჴსენებლად მოძღუართა და მშობელთა: და ყოველთა თჳსთა და მეცნიერთა ჩემთაჲ:. და თქუენცა ღმერთმან მოგცეს წყალობაჲ დღესა მას დიდსა განკითხვისასა:. საუკუნომცა ჴსენებაჲ შენი მამაო გიორგი:.

წმიდანო ღთისანო ლოცვაჲ ყავთ უღირსისა და ფრიად ცოდვილისა: და შავისა სულითა აბრაჰამის თჳსცა: რამეთუ ფრიადითა ჭირითა და გულსმოდგინებითა გარდამოვიღე მესამისა წიგნისაგან მეოთხედ წიგნად: დიდითა ღუაწლითა ღმერთმან იცის:.

ვაჲმე და ვაჲმე ჭირნი უსახლობისა და შურის მეძიებელთა და მოშურნეთა კაცთა სიბოროტენი: და მრავალნი უსამართლოებანი მათნი: რომელი ესე ღმერთმან ნუ ვის მისცეს ესე ვითარი: რამეთუ მე თჳთ სოფლისა ღელვათა და განსაცდელთა შინა ვეფლ ყელამდის: და ამის თჳს საზრუნავი არა მქონდა: რათამცა განვარინე სული ჩემი: გარნა ღმერთი სახიერ არს: და არა გარემიაქცევს უკუანაჲსკნელსა ვითარცა მეათერთმეტისა ჟამისაჲთა თანა ყო: და ჩემზედაცა ყოს წმიდითა ლოცვითა თქუენითა ამინ:.

დაღაცათუ ნაშრომი უნდოდ აჩუჱნებს, არამედ დიდად მოხარკესია სიმართლე და სიტყუსა არა შეცვალობაჲ: ამისთვის რამეთუ ფრიად საკრძალავი წიგნი არს და სულთა სარჩებელი: და ეკკლესიისა წინამძღვარი უცთომელი და საქმეთა სულიერთა და შუჱნიერთა მთხრობელი: და გულთა ჩუენთა: და ჩუენ ქედ ფიცხელთა ლმობიერ მყოფელი. და ღუაწლსა წმიდათასა მაუწყებელი: რომელი დღესამომდე სასმენელთა ჩუენთა არასადა სმენილ იყო: და არცა თუ ბე-

რძენთა უფროჲსთასა: რამეთუ სადა ვინ პოვა ესე ვითარი სვნაქსარი თჳნიერ სოფია წმიდისა: და სტუდიისა მონასტერსა: და მთაწმიდის ქართველთა მონასტერსა: და ესდენ:.

ხოლო რომელნი სწერდეთ სიტყუასა ნუ შესცვალებთ: ნუცა სახელსა ღთისათჳს დაწერილსა კულა შეუცნირად და კეთილად მეცნიერ ხართ წერდით და მე შემინდვეთ: ღთისათჳს: და მათ თჳსცა ლოცვაჲ ყავთ რომელნიცა თანა მოღუაწე მექმნეს ამას წიგნსა: სიტყჳთ ანუ საქმით: და თქუენ ღმერთმან სასყიდელი ჩ̃ნისა კსენებისა მოგანიჭენ დღესა მას განკითხვისასა ამინ:.

ფურც. 315 (მეორე): ესე უძილოს პიროდ გუეთარგმნეს და უგემურად მოჰვიდოდა: ბერძულად თჳთ ავაჯნია: და მათ იციან და ჩუენ თუმცა ავაჯი დაგუედევა ვინ დაისწავლიდა: ან შეწევნითა ღთისათა ძლისპირსა ზედა ვთარგმნეთ: რაჲცა ძლისპირი მოუვიდოდა: რომელი ძუელითგან ვიცით: იგი ეგრეთვე ითქმოდის: და სხუაჲ ძლისპირსა ზედა რომელიცა იყოს: ბერძულად: ˜ჵგ˜ი არს ესე: წაედ ეძიებდი: სხვათამცა ხმათა შინა არს და კმა არს ჩ̃ნდა: თუ არა ამას: Ⴂ: გუერდსა: ოთხასი წელი უფრო ავსოვს: გალობაჲ: Ⴂ: კმაჲ ˜Ⴂ გ˜ი.

(ფურც. 362): და ინება რომაულად, რომაულით ითარგმნა ბერძულად და ბერძულით ქართულად მონასტერსა ქართველთასა კელითა გიორგი დეკანოზისთა. დაიწერა კელითა აბრაჰამ დავითის ძისათა ფრიად ცოდვილის მოძღვრის (?) სამცხით მთის ძირით კარჩხალთაჲსა დაბით (?) ქებრით და საყდრით და ტაძრით ჯურისაჲ პატიოსნისათა და დავწერე წიგნი ესე სვნაქსარი ბრძანებითა პატრონისა დედოფლისა თინათინისაჲთა დავიწყე გრემსა სანახებსა ღთისმშობლისასა საყდარსა შინა თუესა დეკენბერსა ექუსსა ქრონიკონსა: სკბ: სა... გათავდა ალონს ტაძარსა შინა ნათლის მცემლისასა თუესა ივნისსა: იბ: სა დღესა შობისა ქრონიკონსა სკგ *): სა ზედნადებსა: კგ წმიდანო მამანო ღმერთმან უწყის ვითარნი ჭირნი მენახვან ამისსა ჩხრეკისათჳს და შურნი...და ბოროტთა და მედგართა კაცთანი: რომელნი... ნუვის მისცეს ქრისტეანეთაგანსა ამინ:

აქ მოხსენებული თინათინ დედოფალი იყო მეუღლე კახეთის მეფის ლევანისა და ასული გურიელისა. პირველ ხანს მეფე-დედოფალს ერთმანერთის სიყვარული ჰქონდათ, გარნა შემდეგში მათი ცოლ-ქმრული კავშირი დაირღვა. ლევანი მეძავი კაცი იყო, ხოლო თინათინი კეთილსათნო და დიდად პატიოსანი. დედოფალი გაეყარა მეფეს, მონაზნად შესდგა, ააშენა შუამთის მონასტერი და აქ იღვწოდა. ლევანმა ცოლად მოიყვანა ლეკთა შამხლის ქალი და განაძლიერა კახეთის სამეფო, რომელსაც შემოუერთა ფშავ-ხევსურეთ-თუშეთი და დაიმორჩილა ლეკნი.

მ. ჯანაშვილი

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან).

28 ოქტომბერი

პეტერბურგი. ჭირის საწინააღმდეგოდ დაარსებული კომისია აცხადებს: ინდოეთს, ბომბეის საპრეზიდენტოში, ჭირის მძვინვარება მცირედ შეიცვალა 1 დგან 7 ოქტომბრამდე. ავადგამხდართა რიცხვმა 212-ით იკლო წარსულ კვირასთან შედარებით.

იალტა. 27 ოქტომბერს აქ ოსმალეთის საგანგებო საელჩო მოვიდა. მე-14 მსროლელთა ბატალიონისაგან საპატიო დარაჯი დახვდა; დაუკრეს ოსმალეთის საერო საგალობელი. დახვდნენ აგრეთვე ტავრიდის გუბერნატორი და სხვანი.

ათინა. სამინისტრომ თანამდებობას თავი დაანება.

პარიჟი. როგორც ჩანს, პალატებს განზრახვა აქვთ თავიდგან აიცილონ ხანგრძლივი კამათი ფაშოდას შესახებ. გაზეთები ურჩევენ თავის შეკავებას, რადგან სხვაფრივ მოქმედება გაამწვავებს საქმეს და განაახლებს უთანხმოებასაო. გაზეთები იმას არა ჰფიქრობენ, რომ ინგლისის დემონსტრაციები მხოლოდ საფრანგეთის წინააღმდეგ იყოს მიმართული; ამ დემონსტრაციებს აზრად მთელის ევროპის შეშინება აქვთ.

დამასკი. იმპერატორი და იმპერატრიცა მოვიდნენ აქ.

პარიჟი „Temps“-ი ამტკიცებს, რომ მოუხერხებელია ფაშოდას დაჭერა ჯარით ქაირისა ანუ აბაშეთიდგანაო. გაზეთი სწერს, რომ ერთადერთი ჯარის წარსამართი გზა ამ ადგილისაკენ ხართუმ-ბერბერ-სუაკიმით მიდისო.

პეტერბურგის ბირჟა, 27 ოქტომბერი,

	მყიდველისა.		გამყიდველისა		გარიგებისა	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
5%-ნი მომგებიანი გირავნობის ფურცლები სახელმწიფო სათავად-აზნაურო ბანკისა	218½		—	„	—	„
4½% გირავნობის ფურცლები ამავე ბანკისა .	—	„	—	„	96	
6% ფურცლები ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკისა .	101		—	„	—	„
5% იმავე ბანკისა.	100		—	„	—	„
5% ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკისა . . .	100		—	„	—	„
5% ობლიგაც. ტფილისის ქალაქის საკრედიტო საზოგადოებისა . . .	99¾		—	„	—	„
5% პირველი შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი .	295½		—	„	—	„
5% მეორე შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი	258½		—	„	—	„

განცხადებანი

ქუთაისის სახაზინო პალატა

უცხადებს ვაჭრებსა და მრეწველთ, რომ 1899 წლის პირველ იანვრიდგან ძალაში შევა ახალი კანონი სახელმწიფო სავაჭრო გარდასახადზე. ახალი სავაჭრო საბუთების გაყიდვას დაიწყებენ პირველ ნოემბრიდგან 1898 წლისა ხაზინები და ქალაქის გამგეობანი, ხოლო იქ, სადაც უკანასკნელნი არ არსებობენ, პოლიციის სამმართველონი. ვისაც სავაჭრო საბუთის აღება ჰსურს, ვალდებულია შეიტანოს ამის შესახებ განცხადება დაწესებულ ფორმისა, რომელიც უსასყიდლოდ მიეცემათ იქ, სადაც სავაჭრო საბუთები იყიდება. აღება ამა თუ იმ სავაჭრო საბუთისა დამოკიდებულია თვით ვაჭარზედ ან მრეწველზე; მხოლოდ ფასი საბუთისა დამოკიდებულია კლასზე, რომელშიაც არის ჩარიცხული ის ქალაქი ან სოფელი, სადაც ვაჭრობაა და ეგრეთვე იმაზე, თუ რომელი ხარისხისაა ვაჭრობა ან პირადი მოხელეობის საქმე. ახალის გარდასახადისათვის მეორე კლასის ადგილად ითვლება ბათუმი, მესამისა ქუთაისი და ფოთი, ხოლო დანარჩენი ქალაქები და სოფლები ქუთაისის გუბერნიისა ეკუთვნიან მეოთხე კლასის ადგილს. დაბეჭდილი დარიგება შესახებ ვაჭრობის განაწილებისა 5, მრეწველობისა 8 და პირადი მოხელეობისა 7 ხარისხათ, ეგრეთვე ცნობების შესახებ სავაჭრო საბუთების ფასებისა მოიპოვება იმ დაწესებულებებში, სადაც იყიდება სავაჭრო საბუთები. სავაჭრო საბუთების აღების დროს საჭიროა ვაჭრებმა მოითხოვონ ეგრეთვე დაბეჭდილი განცხადებანი ცნობების წარსადგენად იმ საკრებულოში, რომელიც განაგებს ვაჭართა შორის დამატებითი გარდასახადის განაწილების საქმეს; ბლანკები ამ განცხადებათათვის მიეცემათ ვაჭრებს უსასყიდლოთ. რათა აიცდინონ თავიდან სასჯელი, რომელიც მოსდევს ახალ სავაჭრო კანონის დარღვევას, საჭიროა ვაჭრებმა წინადვე მიჰმართონ ადგილობრივს გარდასახადების ინსპექტორს დარიგების დ̃ რჩევის მისაღებათ. ვისაც სურს, შეუძლიან თვით სახაზინო პალატასაც მიმართოს. ახალის სავაჭრო კანონის მოთხოვნილებათა გასაცნობლად სახაზინო პალატა, ამასთანავე ჰგზავნის ვაჭართა შორის დასარიგებლად უწყებებს, რომლებშიაც მოყვანილია დაწვრილებითი ცნობები ახალის კანონის შესახებ. მიუღებლობა ხსენებულის უწყებებისა ახალის კანონის დარღვევის დროს არ ჩაითვლება გასამართლებელ საბუთად, ვინაიდგან იმ უწყებების დარიგება ვაჭართა შორის პალატისთვის სავალდებულო არ არის.

(1—6—1)

ТОВАРИЩЕСТВО
Брокаръ и К°.
ИЗОБРѢТАТЕЛИ
ГЛИЦЕРИНОВОЙ
ПУДРЫ.
СРЕДСТВО
ДЛЯ СМЯГЧЕНІЯ КОЖИ, РУКЪ И ЛИЦА.

Коробка съ пуховк. 80 к.

Коробка безъ пуховки 50 к.

(11—მ.—5)

Глицерин Fette Puder освѣжительная БРОКАРЪ въ Москвѣ

გამოვიდა წიგნი
тифлисское церковное
ДРЕВЛЕХРАНИЛИЩЕ

და ისყიდება სიონის სიძველეთ-საცავსა და წერა-კითხვის მაღაზიაში.

ფასი 20 კაპ.

სიძველეთ საცავი ღიაა კვირაობით შესვლის ფასი 20 კაპ. (10—მ.—4)

წმინდა ქინაქინა გოგირდ-მჟავე და მარილ-მჟავე

ყველას შეძლება ეძლევა შეიძინოს სახლისათვის საჭირო სამკურნალო წამალი მეტად იაფ ფასად პროვინციის ყველა დიდ ვაჭართან. მოსკოვის

რ. კელერისა და ამხ.

თავმდებობით. სიყალბის თავიდგან ასაცდენად მსყიდველმა ყურადღება უნდა მიაქციოს ბანკაზედ მიკრულ ამხანაგობის იარლიკსა და გაუფუჭებელ მავთულიან ბადეს, რომელსაც დამღა ექნება ზედწარწერით: „რ. კ. და ამხ.“ Чистый хининъ (3—მ.—3)

ОТКРЫТА ПОДПИСКА
НА
ОБЩЕСТВЕННУЮ и ЛИТЕРАТУРНУЮ ГАЗЕТУ
„ОКРАИНА“
НА 1899 ГОДЪ
въ г. Ташкентѣ
и продолжается на 1898 годъ.

Газета выходитъ три раза въ недѣлю: по **понедѣльникамъ, средамъ** и **пятницамъ** (кромѣ дней слѣдующихъ за праздниками)

Программа газеты значительно расширена введеніемъ новыхъ отдѣловъ, въ виду чего, кромѣ большинства прежнихъ сотрудниковъ, въ газетѣ примутъ участіе и нѣсколько новыхъ лицъ.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

для городскихъ подписчиковъ безъ доставки:

На 1 годъ	4 р. — .
„ ½ года	2 р. 50 „
„ 3 мѣсяца	1 р. 50 „

для городскихъ и иногороднихъ съ доставкою:

На 1 годъ	5 р. — к.
„ ½ года	3 р. 50 „
„ 3 мѣсяца	2 р. 50 „

На иные сроки подписка не принимается.

(3—უ.—2).

დაბა ყვირილაში
დიმიტრი ოქროპირისძე ხუნდაძის მაღაზიაში

ისყიდება ზომიერ ფასად ყოველგვარი ქართული და რუსული სახელმძღვანელო წიგნები რვეულები, და საკანცელარიო ნივთები; აგრეთვე გალანტერეინი და ბაკალეინი საქონელი. (4 -160—3)

დაიბეჭდა დ̃ ისყიდება

„ქ. მ. წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების“

წიგნის მაღაზიაში

ამავე საზოგადოების ახალი გამოცემანი:

1) **კრილოვის არაკები,** თარგმანი აკაკისა, მესამე გამოცემა, სურათებით. ფასი 30 კაპ.

2) **ამოდის, ნათდება!** და სხვა მოთხრობები ვაჟა-ფშაველასი. ფასი 15 კაპ.

ერეკლე მეფე და ინგილო ქალი ქალი ი. გოგებაშვილის 5 კ.

3) **ვეფხის-ტყაოსანი,** ნაამბობი მოზრდილის ყმაწვილებისათვის გ. იოსელიანის მიერ. სურათებით. გამოცემა მეორე, შევსებული და შესწორებული, ფასი 25 კ. (10—უ.—4)

„წერა-კითხვის საზოგადოების“
წიგნის მაღაზიაში
ისყიდება შემდეგი წიგნები:
საქართველოს ისტორიისა და მწერლობის შესახებ.

	მან.	კაპ.
სახალხო ლექსები და ლეგენდები	„	20
საქართველოს ისტორია დ. ბაქრაძისა	1	„
საქართველოს ისტორია მ. ბროსესი	„	70
მეფე გიორგი ბრწყინვალე, ურბნელისა	„	20
წყარო წიგნი II მისივე	„	50
ქართლის ცხოვრება I წიგნი გამოცემა ზ. ჭიჭინაძისა	„	40
როგორა ცხოვრობდნენ ადამიანები ძველად	„	25
ქ. ნიკოლაძის ნაწერები	„	30
კეთილი ძაღლი	„	20
თხზულ. მამია გურიელისა	1	„
ქრონიკები თ. ჟორდანიასი	3	„
ძეგლის დება (მეფე გიორგის სამართალი), მისივე.	„	25
ათაბაგნი ბექა და აღბუღა და მათი სამართალი, მისივე	„	50
თამარ მეფე დ. კარიჭაშვილისა.	„	15
სვიმონ მეფე, მისივე	„	10
როსტომ მეფე, მისივე	„	10
წყარო არ. ქუთათელაძისა I წიგნი	„	40
გედები. საყმაწვილო წიგნი	„	20
პარტახი მოთ. ნინოშვილისა	„	20

---

*) ბევრნი მეკითხებიან, ვერ გაგვიგია, რომ სწერთ ესა და ეს ქორონიკონი ამა და ამ წელს უდრისო.—ქართულის ქორონიკონით თვლა დაიწყეს 780 წელს. ამას რომ მივუმატოთ ერთი მოქცევა ანუ კვინკლოსი, მივიღებთ 1312 (780+513) და ამას კიდევ რომ მივუმატოთ 532 წ., გამოვა 1844. ამიტომაც ქორონიკონი სკგ უდრის 1535 წელს, რადგან თინათინ დედოფალი სცხოვრობდა 780 წლითგან მეორე მოქცევაში (1312+სკგ=1535).

Дозволено цензурою, Тифлисъ 27 го Октября 1898 г

სტამბა ბ. შარაძისა და ამხანაგობისა.

რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე